

mgr Daria Bieńkowska
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Gdański

Streszczenie pracy doktorskiej

„Prawne uwarunkowania prowadzenia gospodarki leśnej w Puszczy Białowieskiej”

Lasy w Polsce zajmują blisko trzecią część powierzchni kraju i pełnią szereg niezmiernie istotnych funkcji. Należy tutaj wymienić zwłaszcza funkcje: gospodarcze (produkcyjne i reprodukcyjne) oraz pozagospodarcze obejmujące funkcje ekologiczne i społeczne. Lasy są głównym miejscem różnorodności biologicznej i głównym siedliskiem życia. Stanowią one główne źródło krajowego drewna opałowego dla mieszkańców i dostarczają surowce dla przemysłu drzewnego oraz różnych nieдрzewnych produktów leśnych. Dlatego konieczne jest, aby kraj przyjął zrównoważone użytkowanie zasobów leśnych i promował zrównoważone zarządzanie, ochronę i wykorzystanie lasów z korzyścią dla obecnych i przyszłych pokoleń. Krajowy system prawny musi zatem ułatwiać silne partycypacyjne i przemyślane zarządzanie społecznościami lokalnymi oraz zapewniać, że instytucje prawne cenią usługi ekosystemowe, które przynoszą korzyści społeczeństwu ludzkiemu i gospodarce.

Bezsprzecznie należy stwierdzić, że Puszcza Białowieska jest jedną z ostatnich dużych pozostałości naturalnego nizinnego lasu umiarkowanego w Europie. Mimo wszystkich negatywnych emocji wokół puszczy, co do powyższego panuje dość powszechna zgoda. Zarówno leśnicy zarządzający lasami, biolodzy i aktywiści podkreślają oryginalność tego obszaru.

Celem niniejszej pracy jest w pierw przedstawienie wszystkich występujących obszarowych form ochrony przyrody, funkcjonujących w polskim prawie i przeanalizowanie ich charakterystyki. Następnie głównym badaniem zagadnieniem jest przedstawienie zbiorowych działań w relacjach człowiek – środowisko przyrodnicze – gospodarka leśna w oparciu o zagadnienia związane z realizacją koncepcji zrównoważonego rozwoju. Badanie ma na celu zrozumienie i przedstawienie źródła

istniejącego sporu o polską część Puszczy Białowieskiej, jej wpływu na polskie ustawodawstwo i zarządzenie lasami w Polsce.

W pracy omówiono również wpływ najnowszego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zakresie ochrony puszczy w świetle ostatnich działań władz. Wyrok TSUE jest ważnym sygnałem dla społeczności zaangażowanych w ochronę Puszczy Białowieskiej, że za wszelką cenę należy chronić te pozostałości lasów. Zaprezentowano propozycję całościowego uregulowania problemu skutecznej ochrony unikatowych walorów przyrodniczych Puszczy Białowieskiej poprzez utworzenie na całym jej obszarze parku narodowego. Koncepcja wskazuje potencjalne kierunki działań i możliwości otwierające się przez objęcie ochroną całej Puszczy, zostawiając szczegółowe rozwiązania do dyskusji i wydania stosownych aktów prawnych.